Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2023/2493

2023 11 16

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2023/2493

2023 m. lapkričio 15 d.

dėl PVM, nesurinkto dėl sukčiavimo PVM ir dėl nemokumo (teorinių ir faktinių PVM pajamų neatitikimo), traktavimo nacionalinėse sąskaitose taikant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/516 dėl bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis derinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/516 dėl bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis derinimo, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 89/130/EEB, Euratomas ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 (BNP reglamentas) ([1]), ypač į jo 5 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) nesurinkto pridėtinės vertės mokesčio (PVM) traktavimas yra vienas iš klausimų, aptartų Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2020/2147 ([2]), kuriame, siekiant užtikrinti bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis (BNP) duomenų patikimumą, išsamumą ir palyginamumą, išvardyti klausimai, spręstini per kiekvieną tikrinimo ciklą;

(2) kad BNP duomenys būtų patikimi, išsamūs ir palyginami, reikia paaiškinti dėl sukčiavimo PVM ir dėl nemokumo nesurinkto PVM traktavimą nacionalinėse sąskaitose;

(3) norint vadovautis tokiu traktavimu, gali reikėti atlikti korekcijas, susijusias su teorinių PVM pajamų ir faktinių PVM pajamų neatitikimu, kuris susidaro dėl vengimo mokėti PVM, vykdomo be pirkėjo sutikimo (toliau – pirkėjui nebendrininkaujant), ir dėl PVM, nesurinkto dėl nemokumo;

(4) visų valstybių narių BNP suvestiniai rodikliai ir jų sudedamosios dalys turėtų būti palyginami ir atitikti taikomas 2010 m. Europos sąskaitų sistemos (2010 m. ESS) apibrėžtis ir apskaitos taisykles, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 549/2013 ([3]) A priede;

(5) atsižvelgiant į per BNP patikrinimą šiuo klausimu padarytas išvadas, šiuo įgyvendinimo reglamentu turėtų būti pakeisti Komisijos sprendime 98/527/EB, Euratomas ([4]) nustatyti traktavimo principai;

(6) todėl Sprendimas 98/527/EB, Euratomas turėtų būti panaikintas;

(7) šiame įgyvendinimo reglamente nustatytos priemonės atitinka Reglamento (ES) 2019/516 8 straipsnyje nurodyto Europos statistikos sistemos komiteto nuomonę,

([1]) OL L 91, 2019 3 29, p. 19.
([2]) 2020 m. spalio 8 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/2147, kuriuo sudarant klausimų, kurie turi būti sprendžiami per kiekvieną tikrinimo ciklą, sąrašą papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/516 (OL L 428, 2020 12 18, p. 9).
([3]) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).
([4]) 1998 m. liepos 24 d. Komisijos sprendimas 98/527/EB, Euratomas dėl vengiamo mokėti PVM įvertinimo nacionalinėse sąskaitose (teorinių PVM pajamų ir faktiškai gautų PVM pajamų neatitikimo) (OL L 234, 1998 8 21, p. 39).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Nesurinkto PVM vertę valstybės narės apskaičiuoja taikydamos šio įgyvendinimo reglamento priede nustatytus metodus. Nesurinkto PVM vertė apima dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui nebendrininkaujant nesurinkto PVM ir, jei taikoma, dėl nemokumo nesurinkto PVM vertes.

2. Atlikdamos pirmoje dalyje nurodytą apskaičiavimą, valstybės narės nustato teorines PVM pajamas ir faktines PVM pajamas bei apskaičiuoja šių dviejų sumų neatitikimą pagal tokią bendrąją formulę:

Nesurinktas PVM = teorinės PVM pajamos *atėmus* faktines PVM pajamas ir *atėmus* trūkstamas pajamas (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant)

3. Faktinės PVM pajamos įrašomos kaip mokesčiai D.211, kaip nustatyta 2010 m. ESS 4.26–4.28 dalyse. Priklausomai nuo šaltinio, iš kurio gaunami faktinių PVM pajamų duomenys (sumos, patvirtintos įvertinimais ir deklaracijomis arba grynųjų pinigų apskaitos duomenimis), nesurinktą PVM galima apskaičiuoti taikant šiuos tris būdus pagal pirmiau nurodytą bendrąją formulę:

a) 1a variantas (remiantis 2010 m. ESS 4.27 dalies a punktu – D.211 suma gaunama remiantis įvertinimais ir deklaracijomis, pakoregavus taikant koeficientą, atitinkantį įvertintas ir deklaruotas, bet nesurinktas sumas)

   Nesurinktas PVM (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui nebendrininkaujant ir dėl nemokumo) = teorinės PVM pajamos *atėmus* faktines PVM pajamas, patvirtintas įvertinimais ir deklaracijomis, pakoregavus taikant koeficientą, ir *atėmus* trūkstamas pajamas (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant);

b) 1b variantas (remiantis 2010 m. ESS 4.27 dalies a punktu – D.211 suma gaunama remiantis įvertinimais ir deklaracijomis; D.995 kapitalo pervedimu į atitinkamus sektorius atsižvelgiant į įvertintas ir deklaruotas, bet nesurinktas sumas)

   Nesurinktas PVM (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui nebendrininkaujant) = teorinės PVM pajamos *atėmus* faktines PVM pajamas, patvirtintas įvertinimais ir deklaracijomis, ir *atėmus* trūkstamas pajamas (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant);

c) 2 variantas (remiantis 2010 m. ESS 4.27 dalies b punktu – D.211 suma gaunama remiantis pagal laiką pakoreguotais grynųjų pinigų apskaitos duomenimis):

   Nesurinktas PVM (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui nebendrininkaujant ir dėl nemokumo) = teorinės PVM pajamos *atėmus* faktines PVM pajamas, remiantis pagal laiką pakoreguotais grynųjų pinigų apskaitos duomenimis, ir *atėmus* trūkstamas pajamas (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant).

4. Jei reikia, valstybės narės pakoreguoja pridėtinės vertės ir likutinio pertekliaus įverčius, įtrauktus į jų bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis ir bendrojo vidaus produkto rinkos kainomis įverčius, parengtus pagal Reglamentą (ES) 2019/516, prie jų pridėdamos nesurinkto PVM vertę, apskaičiuotą pagal 2 dalyje pateiktą formulę. Ši pridėtinės vertės (ir atitinkamai likutinio pertekliaus) korekcija atliekama koreguojant produkcijos ir (arba) tarpinio vartojimo vertes.

2 straipsnis

Atlikdamos 1 straipsnyje aprašytą koregavimą valstybės narės gali taikyti 1 straipsnyje nurodytam lygiavertį metodą, kurį taikant gaunami palyginami rezultatai.

3 straipsnis

Valstybės narės savo atitinkamuose šaltinių ir metodų, naudojamų BNP suvestiniams rodikliams ir jų sudedamosios dalims parengti pagal 2010 m. ESS, apraše (toliau – BNP aprašas) apibūdina taikytus šaltinius ir metodus ir nurodo atliktų korekcijų vertę.

4 straipsnis

Jei valstybė narė gali įrodyti Komisijai, kad jos sąskaitose jau yra numanomas lygiavertis nesurinkto PVM traktavimas, jai 1 straipsnis netaikomas. Bet kuri valstybė narė, norinti įrodyti, kad jos sąskaitose jau yra numanomas lygiavertis nesurinkto PVM traktavimas, BNP apraše pateikia atitinkamą aprašymą.

5 straipsnis

Nepriklausomai nuo to, ar valstybė narė taiko 1 straipsnyje, ar 2 straipsnyje aprašytą metodą, ar lygiavertį traktavimą, kuriuo užtikrinamas nesurinkto PVM įtraukimas į jos sąskaitas, kaip nustatyta 4 straipsnyje, kiekviena valstybė narė bent kas penkerius metus palygina teorines PVM ir faktines PVM pajamas, išnagrinėja neatitikimą ir įtraukia šios analizės rezultatus į BNP aprašą, pradėdama nuo 2025–2029 m. tikrinimo ciklo BNP aprašo.

6 straipsnis

Sprendimas 98/527/EB, Euratomas panaikinamas.

7 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. lapkričio 15 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Nesurinkto PVM (dėl vengimo mokėti PVM be pirkėjo sutikimo (toliau – pirkėjui nebendrininkaujant) ir, jei aktualu, dėl nemokumo) vertė apskaičiuojama naudojant šiuos du kintamuosius:

1) teorinių PVM pajamų vertę;

2) teorinių PVM pajamų ir faktiškai surinktų PVM pajamų neatitikimo dydį.

Teorinių PVM pajamų apskaičiavimas

Teorinės PVM pajamos – PVM sumos, kurios būtų surinktos, jei sumokėtų visi vienetai, pagal teisės nuostatas privalantys mokėti PVM.

Teorinis PVM nėra 2010 m. ESS nustatyta sąvoka ar suvestinis rodiklis. Teorinį PVM galima apskaičiuoti taikant *ad hoc* skaičiavimo modelį, pagal kurį atskiriamas neatskaitomas PVM, netiesiogiai įtrauktas į sąskaitų išlaidų dalį (t. y. įtrauktas į pirkėjo kainomis vertinamas išlaidas, bet jose neatskleidžiamas).

Visų pirma, siekiant apskaičiuoti teorines PVM pajamas, PVM bazę reikia suderinti su galiojančiais teisės aktais, kitaip tariant, nustatyti visus sandorius, kurie apmokestinami neatskaitytinu PVM. Toks apskaičiavimas atliekamas naudojant detaliausius turimus išskaidytus nacionalinių sąskaitų duomenis. PVM bazė apskaičiuojama atsižvelgiant į visus galiojančius teisės aktus ir PVM reglamentuojančias taisykles.

Antra, kiekvienam į PVM bazę, kaip apibrėžta ankstesnėje pastraipoje, patenkančiam sandoriui reikia pritaikyti tinkamą PVM tarifą. Taikomi PVM tarifai turi būti tais metais, kuriems apskaičiuota PVM bazė, galiojantys tarifai (tinkamai atsižvelgus į bet kokius tais metais įvykusius pokyčius). Teorinės PVM pajamos apskaičiuojamos atsižvelgiant į visus galiojančius teisės aktus ir PVM reglamentuojančias taisykles.

Norint nustatyti visus ekonomikos sandorius, kuriems turėtų būti taikomas neatskaitomas PVM, reikia labai išsamiai išnagrinėti išlaidas (galutinį vartojimą, tarpinį vartojimą, bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą), kad būtų galima atskirti, kurie sandoriai yra apmokestinami ir kurie pirkėjai negali atskaityti PVM (tai savo ruožtu priklauso nuo tokių veiksnių kaip institucinis sektorius, ekonominė veikla ir dydis). Apskaičiuojant teorinį PVM reikėtų atsižvelgti į šių kategorijų sandorius (dalį, kuriai taikomas neatskaitomas PVM):

— namų ūkių galutinio vartojimo išlaidas (tai nacionalinio lygmens sąvoka, t. y. išlaidos šalies teritorijoje),;

— S.13 sektoriaus tarpinį vartojimą (pritaikius sektoriui taikytiną proporcinį neatskaitomumo koeficientą),

— S.15 sektoriaus tarpinį vartojimą (pritaikius sektoriui taikytiną proporcinį neatskaitomumo koeficientą),

— S.11, S.12 ir S.14 sektorių tarpinį vartojimą (pritaikius atskiroms veiklos rūšims taikytiną neatskaitomumo proporcinį koeficientą),

— S.13 sektoriaus perkamus socialinius pervedimus natūra,

— S.15 sektoriaus perkamus socialinius pervedimus natūra,

— S.13 sektoriaus bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą (pritaikius sektoriui taikytiną proporcinį neatskaitomumo koeficientą),

— S.15 sektoriaus bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą (pritaikius sektoriui taikytiną proporcinį neatskaitomumo koeficientą),

— S.11, S.12 ir S.14 sektorių bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą (pritaikius atskiroms veiklos rūšims taikytiną neatskaitomumo proporcinį koeficientą) ir

— vertybių įsigijimą atėmus pardavimus / perleidimus.

Kai kurių rūšių sandoriams būtina taikyti proporcinį neatskaitomumo koeficientą, siekiant atsižvelgti į tai, kad neatskaitomas PVM taikomas tik kai kurioms atitinkamoms konkretaus institucinio sektoriaus ar veiklos išlaidų dalims. Tokiais atvejais toks proporcinis koeficientas turi būti taikomas remiantis neapmokestinamos produkcijos dalimi, palyginti su visa konkretaus sektoriaus ir (arba) veiklos produkcija.

Be to, išlaidos tam tikriems produktams, kuriems taikomi nacionaliniai teisės į pirkimo PVM atskaitą apribojimai (pvz., tarnybiniams automobiliams ir susijusioms išlaidoms, reprezentacinėms išlaidoms ir kt.), turėtų būti vertinamos bendrai, neatsižvelgiant į (atitinkamai) tos veiklos ar sektorių proporcinį neatskaitomumo koeficientą.

Modelyje turėtų būti kiek įmanoma atsižvelgta į kai kuriuos kitus ypatumus, pvz.:

— specialias PVM schemas mažosioms įmonėms, nesiekiančioms tam tikros registracijai taikomos ribos,

— kitas specialias PVM schemas: ūkininkus, kuriems taikomas vienodas tarifas, kelionių organizatoriams taikomą maržos apmokestinimo schemą ir kt.,

— į tai, kad būtų, kaip nustatyta, neįtraukiamas savo sąskaita pagamintų prekių vartojimas,

— į tai, kad būtų, kaip nustatyta, neįtraukiami neapmokestinami pirkiniai neapmuitinamose parduotuvėse,

— į tai, kad būtų įtraukiami sandoriai, kurie nėra įrašomi į prekių ir paslaugų sąskaitą, tačiau kuriems gali būti taikomas neatskaitomas PVM, pvz., žemės statybai pirkimas.

Kiekvieno iš minėtų PVM bazę sudarančių sandorių mokesčių suma apskaičiuojama taikant tinkamą PVM tarifą, pvz., jei sandorio vertė yra 150 pagal pirkėjo kainą ir jam taikomas 20 % tarifas, jo numanomas PVM yra $150/1{,}2 \times 0{,}2 = 25$.

Šį apskaičiavimą gali reikėti patikslinti, jei atitinkamas sandoris yra susijęs su sukčiavimu PVM pirkėjui bendrininkaujant, nes nacionalinėse sąskaitose sandorių, dėl kurių taip sukčiaujama, pirkėjo kaina neturėtų apimti taip išvengto mokėti PVM. Todėl šiuo atveju, jei yra žinoma, kad prekės ir (arba) paslaugos, susijusios su sukčiavimu PVM pirkėjui bendrininkaujant, įskaičiuotoji vertė yra 30 (ir žinoma, kad susijęs išvengtas mokėti PVM nėra įtrauktas į bendrą sumą (t. y. į 150)), įskaičiuotojo PVM vertė būtų apskaičiuojama taip: $(150 - 30)/1{,}2 \times 0{,}2 = 20$. Įprastinių sandorių ir sandorių, susijusių su sukčiavimu PVM pirkėjui nebendrininkaujant, kurių PVM buvo įtrauktas į pirkėjo kainą, grynoji vertė būtų 100, į pirkėjo kainą įskaičiuoto susijusio PVM vertė būtų 20, sandorių, kurie susiję su sukčiavimu PVM pirkėjui bendrininkaujant, vertė būtų 30, o sukčiavimo PVM pirkėjui bendrininkaujant, įtraukto į pirkėjo kainą, vertė – 0. PVM, kurį sumokėti išvengta pirkėjui bendrininkaujant, vertė būtų $30 \times 0{,}2 = 6$. Galutinė teorinio PVM vertė būtų $20 + 6 = 26$.

Atsižvelgiant į teoriniam PVM apskaičiuoti reikalingą išsamumo lygį, šis apskaičiavimas turėtų būti grindžiamas detaliausiais turimais nacionalinių sąskaitų duomenimis (pagal produktus). Tokiam apskaičiavimui pagrįsti tinka išteklių ir panaudojimo lentelės (SUT). Vis dėlto net detaliausi SUT duomenys nėra suskirstyti taip, kad visiškai atitiktų atskirų produktų, veiklos rūšių ar sektorių apmokestinimo PVM duomenis. Todėl neišvengiamai reikia nagrinėti galimybes naudoti papildomą informaciją iš kitų šaltinių, kad būtų tiksliai atsižvelgta į galiojančius PVM teisės aktus. Šie šaltiniai gali būti išsamūs fiskaliniai ir (arba) administraciniai registrai arba statistiniai tyrimai. Tam tikrais atvejais, siekiant nustatyti būtiną išskaidymą, reikia atlikti vienkartinius tyrimus, pritaikyti skirtingus svorių modelius, ekspertų įverčius ar prielaidas.

Teorinių PVM pajamų ir faktiškai surinktų PVM pajamų neatitikimo apskaičiavimas ir analizė

Teorinių PVM pajamų (apskaičiuotų atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus ir taisykles) ir faktinių PVM pajamų neatitikimo dydį lemia dvi sudedamosios dalys:

1) išvengtas mokėti PVM be pirkėjo sutikimo (jam bendrininkaujant) (kai pirkėjas nemoka PVM pardavėjui, t. y. PVM neįtrauktas į sąskaitą faktūrą);

2) be pirkėjo sutikimo (jam nebendrininkaujant) išvengtas mokėti PVM (kai pirkėjas sumoka PVM pardavėjui, bet pardavėjas neperveda jo mokesčių administratoriui, įskaitant tuos atvejus, kai pardavėjas nemokus; t. y. PVM buvo įtrauktas į sąskaitą faktūrą, todėl šiai kategorijai taip pat reikėtų priskirti dingusio prekiautojo sukčiavimo PVM atvejus).

Todėl nesurinkto (dėl sukčiavimo pirkėjui nebendrininkaujant ir, jei aktualu, dėl nemokumo) PVM vertė apskaičiuojama atimant PVM, išvengto mokėti pirkėjui bendrininkaujant, sumą iš teorinių PVM pajamų ir faktinių PVM pajamų neatitikimo dydžio.

Nesurinktas PVM = teorinės PVM pajamos *atėmus* faktines PVM pajamas ir *atėmus* trūkstamas pajamas (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant)

Faktinės PVM pajamos yra faktiškai mokesčių administratoriaus surinktos sumos per laikotarpį, už kurį yra skaičiuojamos teorinės PVM pajamos. Faktinės PVM pajamos įrašomos kaip mokesčiai (D.211) pagal 2010 m. ESS 4.27–4.28 dalis. Vadovaujantis 2010 m. ESS 4.26 dalimi šie mokesčiai (D.211) turi būti įrašomi į sąskaitas pagal kaupiamąjį principą. Faktinės PVM pajamos gali būti apskaičiuojamos pagal sumas, patvirtintas įvertinimais ir deklaracijomis, pakoreguotas taikant koeficientą, atitinkantį įvertintas ir deklaruotas, bet nesurinktas sumas (1a variantas), pagal įvertinimus ir deklaracijas, naudojant kapitalo pervedimo poziciją (D.995) dėl nesurinktų sumų (1b variantas), arba pagal grynųjų pinigų apskaitos duomenis, pakoreguotus pagal laiką (2 variantas).

Gali būti atvejų, kai pagal galiojančius teisės aktus mokesčių administratorius turi teisę panaikinti PVM reikalavimus dėl nemokumo. Tokiais atvejais dėl nemokumo nesurinkto PVM sumos būtų įtrauktos į D.211, jei D.211 vertė gaunama remiantis įvertinimais ir deklaracijomis, taikant kapitalo pervedimą (D.995), atitinkantį panaikintas sumas (1b variantas), ir nebūtų įtrauktos į D.211, jei būtų naudojami pagal laiką pakoreguoti grynųjų pinigų apskaitos duomenys arba įvertinimai ir deklaracijos, D.211 vertei taikant koeficientą (1a variantas ir 2 variantas).

PVM, kurį mokėti išvengta pirkėjui bendrininkaujant, vertė paprastai gali būti apskaičiuojama atsižvelgiant į veiklą, kurios atžvilgiu atliktos korekcijos dėl nedeklaruoto darbo.

Taikant šį metodą, pritaikius korekciją dėl nedeklaruoto darbo ekonominės veiklos šakų produkcijai ir padauginus atitinkamas sumas, gautas už nedeklaruotą pardavimą iš atitinkamų PVM tarifų, galima apskaičiuoti trūkstamų PVM pajamų, mokesčių administratoriaus negautų dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant, vertę.

Pavyzdžiui, jei, pakoregavus atsižvelgiant į nedeklaruotą darbą, tam tikro produkto suvartojimo namų ūkyje, neįskaitant PVM, įvertis padidėja 15 %, ir jei perkant tą produktą yra taikomas 20 % PVM tarifas, mokesčių administratoriui mokėtina suma gali būti apskaičiuojama taip:

Trūkstamos PVM pajamos dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui bendrininkaujant = produkto pardavimo vertė prieš koregavimą × 15 % × 20 %.

Sukčiavimą PVM pirkėjui bendrininkaujant ir pirkėjui nebendrininkaujant galima atskirti ir kitais būdais, pvz., naudojant fiskalinius duomenis arba ekspertų prielaidas dėl to, kokia veikla susijusi su įvairių rūšių sukčiavimu.

Nesurinkto PVM įrašymas į nacionalines sąskaitas

Darant prielaidą, kad apie sandorius, apie kuriuos nepranešama mokesčių administratoriui, taip pat nepranešama statistikos institucijoms, ir išskyrus atvejus, kai (dėl vengimo mokėti PVM pirkėjui nebendrininkaujant ir dėl nemokumo) nesurinkto PVM vertės jau yra netiesiogiai įtrauktos į sąskaitas, jei tinkama, nacionalinių sąskaitų sandoriai turėtų būti koreguojami taip, kad būtų galima atsižvelgti į nesurinktą PVM, apskaičiuotą pagal pirmiau aprašytą metodą (arba lygiavertį metodą):

1) gamybos atveju: nesurinkto PVM vertė turi būti įtraukta į pardavėjo pridėtinės vertės sumą;

2) pajamų atveju: nesurinkto PVM vertė turi būti įtraukta į pardavėjo likutinio pertekliaus sumą;

3) išlaidų atveju: nesurinkto PVM vertė turi būti įtraukta į prekės arba paslaugos pirkėjo kainą. Taigi nesurinkto PVM vertė turėtų būti įtraukta į namų ūkių galutinio vartojimo ir bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo sumas. Priklausomai nuo šaltinių ir metodų, pagal kuriuos vertinamos įvairių kategorijų išlaidos, atitinkamos sumos jau gali būti įtrauktos į pirminius duomenis (pvz., jei naudojamas namų ūkių biudžeto tyrimas) arba jas reikėtų aiškiai įtraukti atskirai (pvz., jei taikomi netiesioginiai metodai, pvz., prekių srauto metodas arba kiekio ir kainos metodai).

PVM, kurį mokėti išvengta dėl sukčiavimo pirkėjui bendrininkaujant, neturi būti įrašomos į sąskaitas, nes pirkėjas jo nemoka. Pirkėjo sumokėtas, bet dėl sukčiavimo pirkėjui bendrininkaujant ir (arba) dėl nemokumo nesurinktas PVM įrašomas į atitinkamas pirmesniuose 1–3 punktuose nurodytas kategorijas.